

“Efendiler, Cumhurreisi”nin halk tarafından seçilmesi mahzurludur! Vekillerin seçmesi en iyisidir. Nedenine gelince: yarın birisi çıkar ‘beni halk seçti’ diyerek krallığını ya da diktatörlüğünü ilan ederse, demokrasi tehlikeye girer! Tarihte örnekleri çoktur...”
1924 Anayasası tartışmalarında MUSTAFA KEMAL ATATÜRK’ün sözleri...

DEMOKRASİ TEMELİNE DAYANAN SİYASAL SİSTEMLER

Dursun ATILGAN

www.ataturk.de - avrupa-add@email.de

DEMOKRASİ TEMELİNE DAYANAN SİYASAL SİSTEMLER

Köln, 2 Şubat 2016

Dursun ATILGAN

www.ataturk.de – avrupa-add@email.de

ÖNSÖZ

Avrupa Atatürkçü Düşünce Dernekleri Federasyonu Genel Başkanı Sayın Dursun ATILGAN'ı, Anayasa Mahkemesi Başkanlığım sırasında, incelik gösterip ziyaretime geldiği 1994 yılından bu yana tanıyorum ve yoğun çalışmalarını hep beğeniyle izliyorum. Uzmanlık alanı bilgisayar mühendisliği olmasına ve yurt dışında yaşamasına karşın, insanlık değerlerine, yurttaşlık bilincine ve sorumluluklarına verdiği önemle, seçkinlik kazanmış gerçek bir Atatürkçüdür. Sorunlarımızı duyarlılıkla ele almakta, çözümleri için üzerine düşen eleştirileri, önerileri ve uyarıları içtenlikle dile getirmektedir. Duygu ve düşünce zenginliğini, ülkemizin ve ulusumuzun yararı için, etkin kılmaya çalışarak örnek bir aydın olma niteliğini sürdürmektedir.

Çok kimsenin ilgisizlik içinde kaldığı, kimilerinin çıkar güdüsüyle kişiliklerini yitirdiği bir ortamda, Türk Devrimi ve Atatürk ilkelerinin yürekli bir sevdalısı ve savunucusu olarak, üzerine düşenleri, hiçbir duraksama göstermeden ve çekinmeden yerine getirmekte, özveriden kaçınmadan çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu çalışmasını da bilgi iletişim kanallarını çok iyi değerlendirerek yaptığı için, kendisini içtenlikle kutluyor ve teşekkür ediyorum. Türkiye Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezi'nin 1998-2000 yılları arasında Genel Başkanı olduğum dönemde, kurduğumuz dostluk ve dayanışma ilişkisini içtenlikle sürdürmemiz, ikimizin de birleştiği ilkelerden ödün vermez oluşumuzdandır. ATILGAN'ın, „Demokrasi Temeline Dayanan Siyasal Sistemler“ konusunda yazıp söylediklerini gözeterek, yaşamsal ve ulusal ilkeler bağlamında, görevlerimize ağırlık vermek gerektiğini göreceğiz. Ulusumuzun ve ülkemizin ufkunu birçok yönden karartacak, hattâ koyu karanlıklara düşürecek Başkanlık Sistemi konusundaki uyarılarını, her kata, her kesime iletmek hepimizin yurttaşlık görevi, hattâ borcudur. Bilinçli çabalar aydınlığımızın güvencesidir.

Yekta Güngör ÖZDEN

Ankara - 6 Şubat 2016

DEMOKRASİ TEMELİNE DAYANAN SİYASAL SİSTEMLER

Dursun ATILGAN

**Avrupa Atatürkçü Düşünce Dernekleri Federasyonu
Genel Başkanı**

Türkiye'nin gündemi, **Kişiyi Özgü Başkanlık Sistemi** ve özellikle de bu amaçla **Yeni Anayasa** tartışmalarıyla - yaşanan son derece tehlikeli sorunlar dikkate alınmaksızın - yoğun bir biçimde meşğül edilmektedir. Bu nedenle, demokrasiye dayanan belli başlı siyasal sistemler üzerinde, kolayca anlaşılabilir bir dil ile, durmayı gerekli ve önemli buluyoruz.

Bu gerekliliğin 3 nedeni var:

1. Onüç yılı aşkın bir süredir iktidarda olan AKP, kayıtsız koşulsuz Recep Tayyip Erdoğan'ın (RTE) buyruğundayken ve kendisi devletin başyken, hatta bağımsız olması gereken yargının büyük kesimi onun etkisi altındayken, niçin „Başkanlık Sistemi“ isteminde ısrarcıdır, sorusuna yanıt aramak için.
2. Başkanlık sistemine karşı olduğunu ifade eden Türkiye'nin muhalefet partilerinin (CHP ve MHP), karşı

olmakta haklı olmalarına rağmen, bunu halka anlatmakta etkin ve doyurucu çalışmalar yap(a)madıkları için.

3. Biz de Türkiye’de Başkanlık Sistemi’ne geçme ve hattâ Cumhurbaşkanı’nın halk tarafından seçilmesine karşı olduğumuz için...

Dünya kamuoyu, demokratik siyasal sistemler konusunda 3 sisteme tanık olmaktadır:

1. Parlâmenter Sistem
2. Başkanlık Sistemi
3. Yarı Başkanlık Sistemi

Bu sistemlerin üçü de Batı’dadır ve bir dizi kriterlerle birbirinden ayrılırlar.

Demokrasinin dayanağı **Halk**’tır. Demokratik sistemlerin sağlıklı biçimde işleyebilmesi için, öncelikle aşağıda belirtilen vazgeçilmez ilkeleri içermesi gerekir ; halkın da bu ilkeleri benimsemesi, kabûllenmesi ve destek vermesi gerekir.

Bu ilkeler ana hatlarıyla özellikle şunlardır:

- Çok partililik ilkesi (muhalefet partilerinin varlığı)
- Serbest seçim ilkesi
- Çalışır durumda bir parlâmentonun varlığı

- Kuvvetler ayrılığının korunması ve işlerliği (Yasama, Yürütme ve Yargı)
- Lâik ve demokratik sivil toplum kuruluşlarının vazgeçilemezliği
- İnsan haklarına saygının korunması
- Sağlıklı bir bilgi akımı ve iletişimi için basın özgürlüğünün güvence altına alınması...

Demokratik sistemlerin karşıtı ise

- Otoriter sistemler ve
- Totaliter sistemlerdir.

Bunlar genel olarak DİKTATÖRLÜK kavramıyla ifade edilir.

Şimdi, Demokratik Siyasal Sistemler üzerinde olabildiğince kısaca duralım:

1. Parlâmenter Sistem

Bu sistemde en önemli ve en yüksek organ Parlâmento'dur. Parlâmento, hükümete güven oyu verme ya da güvensizlik oyuyla düşürme yetkisini elinde bulundurur.

Yürütme Organı (Hükümet) konusunda seçmene karşı hesap verme görevi de birinci derecede parlâmentonundur. Bu sistemde, Devlet Başkanı'nın görevi devleti temsil etmektir.

İzlenecek siyasetin ana hatlarını belirleyecek ve uygulayacak olan ise Başbakan ve Bakanlar Kurulu'dır.

Aslında özünü 1215'te İngiltere'de ilân edilen **Magna**

Charta Libertatum'dan (*) alan ve 15. yüzyılda başlayarak, gittikçe geliştirilmiş olan; Aydınlanma Çağı'nda hemen hemen son biçimini almış olan böyle bir Parlâmenter Sistem **İngiltere**'de işlemektedir.

İngiltere'deki demokrasi, cumhuriyetçi bir demokrasi değildir, ancak, aydınlanmış halk kesimleri, olağanüstü yetkilere sahip olan Kral'a rağmen, adım adım parlâmenter bir sisteme geçmeyi başarmışlardır. İngiltere'deki bu sistem, **Kral, Lordlar Kamarası ve Avam**

Kamarası'ndan oluşmaktadır. (Kral, geniş çapta yetkileri olmasına rağmen, Lordlar ve Avam Kamarası'nın onayı olmaksızın, herhangi bir siyasi tasarrufta bulunmamıştır.)

(*): **Magna Charta: Lâtince bir kavramdır ve "Büyük Özgürlük Belgesi"** anlamına gelir. 1215'te Kral John, Baronlar ve Papa III. Innocent tarafından imzalanmıştır. İngiliz toplumunun güçleri arasında bir denge kurmayı amaçlayan bu belge, Kral'ın yetkilerini ilk kez sınırlamıştır.

Bu belgenin 39. maddesi en önemlisidir: Bu madde Hukuk Devleti olma özelliğinin özü sayılır: „Özgür insan kendi benzerleri tarafından ülke kanunlarına göre yasal bir biçimde muhakeme edilerek hüküm giymeden tutuklanamaz; malı, mülkü elinden alınamaz; sürgün edilemez ve kötü muameleye tâbi tutulamaz gibi kuralları içerir.“

1911'den beri, parlâmenter güç **Avam Kamarası** ile **Başbakan**'ın elinde bulunmaktadır. Kral'ın,

parlâmentonun oy çokluğuyla aldığı kararlara, çıkardığı yasalara itiraz hakkı olmasına rağmen, 18.yüzyıldan beri bu haktan yararlanma yoluna gidilmemektedir.

İngiltere'nin yazılı bir anayasası yoktur. Dolayısıyla, yürürlükte olan yasalar ve **Common Law** denilen, yazılı olmayan ve geleneklere dayanan hukuk sistemi geçerlidir.

İngiliz Anayasa Hukuku itiraz edilemeyen ve tartışma konusu yapılamayan şu 5 ana ilkeyi içermektedir:

1. Üniter Devlet Yapısı
2. Monarşi'nin Anayasallığı
3. Parlâmento'nun Egemenliği
4. Parlâmenter Demokrasi
5. Hukuk Devleti Olma Özelliği

Hükümet yürütme görevini yerine getirir. Kral, Başbakan'ı görevlendirirken (atarken) kesinlikle gelenekselleşmiş hukuka uygun davranır. Başbakanlığa atanan kişinin Avam Kamarası üyesi olması ve parlâmentoda çoğunluğun onayını alabilecek olması koşulu aranır.

Bakanları Başbakan belirler. Eğer parlâmento hükümete güven oyu vermezse, yazılı olmayan bir gelenek gereği, hükümet istifa eder.

***

2. Başkanlık Sistemi

Bu sistemin en önemli örneği ABD'de uygulanmaktadır. Parlâmento'nun yanı sıra Devlet Başkanı da önemli bir rol

oynar. Bu sistemde Başkan parlâmentodan bağımsızdır ve hem Devlet Başkanlığı hem de Hükümet Başkanlığı görevini yürütür. Görevleri arasında hükümet üyelerini atamak da vardır.

Başkan halk tarafından doğrudan değil dolaylı olarak seçilir. (Çünkü halk, seçimlerde Başkan seçmeye yetkili seçicileri „**Presidential Electors**“ seçer.

Bu seçiciler bir kurul oluştururlar ve adına „**Electoral College**“ denir, yani „**Seçiciler Kurulu**“. Başkan'ı ve Başkan yardımcısı'nı işte bu kurulun halk tarafından seçilmiş olan üyeleri seçerler).

Kısa bir açıklama: (Kongre diye nitelenen **Yasama Meclisi** (parlâmento), 435 milletvekili bulunan **Temsilciler Meclisi (The House of Representatives)** ile 100 üyesi bulunan **Senato**'dan oluşmaktadır. *(Büyük küçük her eyalet Senato'ya 2 üye seçer. ABD 50 eyaletten oluştuğu için 100 Senatör seçilmektedir)*

Başkanı seçme yetkisine sahip olan seçicilerin sayısı 538 olarak belirlenmiştir. Çünkü ABD Kongresi (Yasama Meclisi), 435 üyesi bulunan Temsilciler Meclisi ile 100 üyesi bulunan Senato'nun toplamı olan 535 üyeden oluştuğu için, bu sayı gözönünde bulundurulur.

Ancak, Başkent Washington D.C.'nin de 3 temsilcisi(**)eklenerek, sayı 538 olarak saptanmıştır. Seçiciler Kurulu'nda bu sayının 270'ine ulaşan Başkan adayı ABD Başkanlığı'na seçilmiş olur.

(**) 650.000 kadar nüfusu olan ABD'nin Başkenti Washington D.C.'nin (District of Columbia – Columbia adı, Amerika'yı keşfeden Christofer Columbus adından esinlenilerek konulmuştur), 1964 yılına kadar

parlâmentoda temsilcisi yoktu ve Seçici Kurul'a üye seçemiyordu. Hatta 2009'da Başkan Obama Washington'un da parlâmentoya 3 temsilci göndermesi için yasal değişiklik istemiştir.

ABD Başkanlık Sistemi'nde, Parlâmento'nun (Kongre), Başkanı ve/veya Hükümeti görevden alma ve güvensizlik oyuyla düşürme yetkisi yoktur. Ama Başkan'ın da Parlâmento'yu feshetme yetkisi yoktur.

Bu kurallar, ABD'nin 1787'de Philadelphia'da kabûl edilen Anayasası'nda vardır ve bugün de geçerlidir. ABD Anayasa'sı 7 ana madde ve 32 ek maddeden oluşmaktadır. Ek maddelerden ilk 10'u „**Bill of Rights**“ adıyla bilinen ünlü belgede bulunan ve temel hakları güvence altına alan maddelerdir.

*(**Bill of Rights** iki ülkede söz konusudur. 1689'dan beri İngiltere'de , 1791'den beri de ABD'de yürürlükte dir. Bu Haklar Belgesi'yle İngiltere'de, Kral ile Parlâmento arasındaki ilişkiler düzenlenmiş ve Parlâmento'nun Kral karşısındaki üstünlüğüne resmîyet kazandırılmıştır. ABD'de ise, Kongre tarafından 25 Eylül 1789'da çalışmalarına başlanarak, 15 Aralık 1791'de karara bağlanmış ve 11 eyalet tarafından kabûl edilerek yürürlüğe konmuştur.)*

ABD'nin Anayasa Mahkemesi benzeri Yüksek Yargı Organı , Supreme Court adı verilen Yüksek Mahkeme'den ibarettir.

Şunu önemle vurgulamak gerekir ki, **Birleşik Devletler Hukuku**, özellikle eğitim ve öğretimde din ve devlet işlerinin ayrı tutulmasına, yani **lâikliğin korunmasına büyük önem vermektedir**. Devlet okullarında ibadet, ABD Anayasa'sına göre lâikliğe aykırıdır.

Ayrıca ve altını çizerek belirtelim ki, ABD Anayasası'nın ek maddelerinden birincisinde, **hiçbir yurttaşın anlatım özgürlüğü kısıtlanamaz** denilmektedir...

Dikkat edilirse, **Parlâmenter Demokrasi ile Başkanlık Sistemi** arasındaki tarihî farklılığın temeli, bu iki ülkede (İngiltere ve ABD) uygulanan sistemlerde görülmektedir.

Her iki sistemde de öne çıkan, **Yasama Organı ile Yürütme Organı arasındaki bağıntıdır, ilişkidir**. **Parlâmenter sistemde Yürütme Organı Yasama Organı'nın denetimindedir.**

Başkanlık sisteminde ise Yasama ve Yürütme organları birbirinden bağımsız çalışır.

Bu sistemde, halk, devlet başkanını dolaylı da olsa kendisi seçerek, kendi hükümetinin oluşturulmasına - parlâmentodan bağımsız olarak - zemin hazırlamış olmaktadır.

***

3. Yarı Başkanlık Sistemi

Bu sistem, gerek Parlâmenter Sistem'den gerekse Başkanlık Sistemi'nden bazı kuralları içerir. Yarıbaşkanlık

Sistemi'nin en belirgin örneği, 1958'de **Beşinci Cumhuriyet**'in ilân edilmesiyle birlikte Fransa'da uygulanmaktadır; ve cumhuriyetçi demokratik bir sistemdir.

Fransa Cumhuriyeti'nin en karakteristik özelliği üniter bir lâik devlet oluşudur.

Fransa'daki Yürütme Organı iki başlıdır diyebiliriz. Birincisi Cumhurbaşkanı ikincisi ise hükümettir. Cumhurbaşkanı Başbakan'ı atadıktan sonra, Başbakan'ın önerdiği hükümet üyelerinin atamasını da yapar.

Cumhurbaşkanı'nın parlâmentoyu feshetme yetkisi vardır. Ancak, hükümeti görevden alma yetkisi yoktur. Hükümet yalnızca parlâmento tarafından güven oyu yoluyla düşürülebilir.

Fransa'da bir konvansiyon (gelenek) vardır ki, yeni bir Başkan seçildiğinde hükümet istifa eder. Aynı şekilde seçimlerin yenilenmesi sonrası yeni bir Ulusal Meclis oluştuğunda da görevdeki hükümet istifa eder.

Başbakan, Başkan tarafından en çok oy alan partiden atanır. Başbakan'ın görevi yasaların uygulanmasını sağlamak ve gerek sivil gerekse askerî alanlarda, Başkan'ın olurlarını alarak, atamalar yapmaktır.

Hükümet, Cumhurbaşkanı'nın başkanlığında „**Bakanlar Konseyi**“ adı altında toplanır.

Fransa parlâmentosu bir **Meclis** ve bir **Senato**'dan oluşur.

***

Şimdi de Türkiye'deki Sisteme Bir Göz Atalım

Türkiye'de Parlâmenter Sistemi öngören Anayasa yürürlüktedir. Ancak, AKP iktidarının çoğunluk partisi olarak dayatmasıyla, Cumhurbaşkanı 2014 yılı itibariyle halk tarafından seçilmiştir. Yani, **Partili Başkan Sistemi** yürürlüğe konmuştur. İşte bunu sürekli dile getiren Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan (RTE), Yasama Organı'nı, (Parlâmento'yu), Yürütme Organı'nı, (Hükümeti) ve de Bağımsız Yargı'yı dikkate almamayı, böylece de ulusal egemenliği geri plana itmeyi, belli ki bir hak ve yetki saymaktadır.

Yukarda dile getirdiğimiz sistemler dikkatlice okunduğunda, RTE'nin ve destekçilerinin her 3 sisteme de aykırı uygulamalarının farkına varılacaktır...

İngiltere'de yazılı olmayan anayasaya, Amerika'da ve Fransa'da, kısmen de olsa yazılı olmayan anayasaya saygı duyma ve uyma geleneği varken; Türkiye'de yazılı olan anayasa ve yasalara bile saygı duymayan ve uymayan bir anlayışın seçtiği başkanının, tek başına yetkilerle donatıldığında, diktatörlüğünü ilân etmeyeceğini hangi yüksek organ garanti edebilir..?

Böyle başkanların „*Diktatörlük vatana ihanet anlamına gelmez*“ diyerek, istediğini yapacak bir siyaset anlayışını da savunma olasılığı yüksektir...

Anayasa'da herhangi bir değişiklik yapılmamasına rağmen,

- „Parlâmenter sistem artık bekleme odasındadır“ diyen;
- „Hitler Almanyası'nda Başkanlık Sistemi vardı“ diyerek,

örnek gösteren;

- „Yasal gücü halktan alıyorum“ düşüncesiyle, keyfi bir yönetim tarzı uygulayan RTE'nin, tüm yetkileri, kayıtsız-koşulsuz kendisinde toplamak istediği, parlamento ve hükümeti buyruğuna alarak ve yargının da kendisine karışmamasını sağlayarak, ancak kendisine ve yönetim biçimine karşı çıkanları susturmak için kullanarak, adı açıkça belli olan, bir buyurganlık sistemi amaçladığı anlaşılmaktadır.

Önemle anımsatmak isteriz ki, Hitler 1933'te parlâmentodan bir Yetki Yasası „Ermächtigungsgesetz“ çıkarttırdıktan sonra, diktatörlüğünü ilân edecek zemini hazırlamıştı.

Bir ülkede uygulanan siyasal sistemin adının demokrasi kavramını içermesi, uygulanan siyasetin sistemle örtüşmesini gerektirir. Bunun ne yazık ki ülkemizde böyle olmadığına, RTE'li AKP iktidarında sıkça tanık olunmuştur, olunmaktadır.

Yineleyelim: İngiltere'de, kısmen de ABD'de ve Fransa'da, yazılı olmayan geleneklere, anayasada saptanmış gibi, uyulurken, **Beştepe'nin Başkanı'nın,** 7 Haziran 2015 seçimleri sonrası görevlendirdiği AKP Genel Başkanı bir koalisyon hükümeti kurmayı başaramayınca, TBMM'deki Ana Muhalefet Partisi olan CHP Genel Başkanı'nı hükümeti kurmakla görevlendirmeyi reddederek, etik kural ve gelenek tanımadığını ortaya koymuş ve seçimlerin yenilenmesine karar vermiştir. (*İşte tam da bu tavır, Türkiye'de „Partili*

Başkan “sisteminin yanlışlığını ortaya koymaktadır).
Anlatım özgürlüğünü kısıtlama ve sınırlama konusunda da Başkan olduktan itibaren ortaya koyduğu, son derece olumsuz uygulamalara yeteri kadar tanık olunmuştur.

Yaşamsal önemi olan bir konuya da değinmeden geçemeyeceğiz: Dikkat edilirse İngiltere, ABD ve Fransa’da lâik devlet anlayışı, devletin önemli bir karakteristiğini, olmazsa olmazını ortaya koymaktadır. RTE’nin lâiklik konusuna da son derece soğuk baktığını ve „2023 için hayâl ettiği ,Yeni Türkiye Cumhuriyeti‘ plânında“ bu ilkeye yer düşünmediğini sezme güç değildir...

***

Bölücü terör örgütü PKK’nın [sayısız terör kollarıyla (KCK’sı, Kandil’i, gençlik örgütü v.s.)] ve IŞİD gibi, El Kaide gibi dinci terör örgütlerinin ülkede uyguladıkları toplu katliamlar söz konusuysen; PKK ve TBMM’deki uzantısının, güneydoğunun bazı il ve ilçelerinde, bir iç savaş çıkarmak ve ülkeyi bölmek için, hendek-bariyer-dehşet-işgâl siyasetiyle her türlü silahlı ve kan dökücü yönetime başvururken; Başkanlık Sistemi’nin ısrarla gündemde tutularak tartışma ortamı yaratılması, devletin yarımını değil yarınki seçimleri düşünen ucuz politikacılaraya yaraşır bir davranıştır.

Sonuç:

Türkiye’de dile getirilen çeşitli sistemleri şöyle sıralayabiliriz:

1. Başkanlık Sistemi
2. Yarı Başkanlık Sistemi
3. Partili Başkanlık Sistemi
4. Ülkeye Özgü Başkanlık Sistemi
5. Kişiyeye Özgü Başkanlık Sistemi

Bir kez daha yineleyelim ki, Türkiye’de bir Başkanlık Sistemi için Anayasa’da değişiklik istenmesi, öncelikle „**Kişiyeye Özgü Başkanlık Sistemi**“ içindir.

Bu vesileyle de, Türkiye’nin karşı karşıya bulunduğu asıl gündemi (bölücü ve dinci terörü; barışçıl olmayan bir dış politika nedeniyle komşu ülkelerle olan ilişkilerin bozulması gibi konuları) geri plâna itmek anlamına geldiği gibi;

RTE’nin, kendisine yöneltilen 17 ve 25 Aralık 2013 yolsuzluk suçlamalarından kaçma ve de hem yürürlükteki anayasayı hem de yasaları açıkça çiğnemiş olması nedeniyle, parlâmentonun ve yargının denetiminden kurtulma çırpınışları olarak değerlendirmek gerekir.

Söylemi ve eylemi, „ileri demokrasi“yi bir tarafa bırakalım, demokrasinin yapısal karakteriyle hiç bağdaşmayan bir kişi üzerinde umut yoğunlaştırmanın, son derece sakıncalı ve tehlikeli olabileceğinin en somut örneğine, başta Almanya olmak üzere, İtalya’da, İspanya’da, Portekiz’de 1920’li, 1930’lu ve 1940’lı yıllarda tanık olunmuştur.

Özellikle Almanya, Hitler gibi azılı bir ırkçının güttüğü siyasetten ve kurduğu Nazi rejiminden kaynaklanan II. Dünya Savaşı'yla, neredeyse bütün dünyayı ateşe vererek, altmış milyon insanın yaşamını yitirmesine neden olmuştur.

Tüm bunlar dikkate alındığında, Türk Halkı'nın, ATATÜRK'ün kendisine ve kültürüne kazandırdığı özgüveninin yüksek olduğu ve daha da güçlenmesine önem verme özelliğine sahip olduğu bilinmektedir. Çünkü, halkımızın, uzun yıllardan beri ciddî devlet deneyimi ve görgüsü vardır.

İşte bu nedenle, halkımızdan beklenen, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne, Parlâmenter Sistem'e ve Cumhuriyetçi Demokrasi'ye sahip çıkma ve savunma konusunda son derece duyarlı ve dikkatli olmaktır...

***

Üç milyonun üzerinde yurttaşımızın ve soydaşımızın yaşadığı, Federal Almanya'nın (1990'da yeniden birleşmeden önce) 1949'dan beri uyguladığı Parlâmenter Sistem ile ABD'nin uyguladığı Başkanlık sistemi arasındaki farklılıkları ortaya koyarsak, Türkiye'de Başkanlık sistemi'ne geçilmesine niçin karşı olduğumuz daha iyi anlaşılacaktır:

Almanya'da Başbakanı (Şansölye **) Meclis çoğunluğu seçer;

ABD'de Başkanı halk dolaylı olarak seçer (seçici kurul

üyelerini halk doğrudan seçer. Bu kurul üyeleri de Başkanı seçer)

Federal Almanya Hükümeti (Yürütme Organı) Federal Almanya Meclisi'nin çoğunluğunun oyunu alması gerekir. ABD Başkanı'nın Kongre'de çoğunluğun oyunu almaya gereksinimi yoktur.

Almanya Meclisi Şansölye'yi gensoru önergesiyle görevden alabilir;
ABD Kongresi'nin böyle bir yetkisi yoktur.

Almanya Meclisi'nde Güven Oylaması vardır.
ABD Kongresi'nde yoktur.

Almanya'da, yürütme organının başı Şansölye'dir.
ABD'de Başkan hem Devlet Başkanı hem de Yürütme'nin başıdır.

(**): Federal Almanya 16 eyaletten oluşmaktadır. Her eyaletin kendi hükümeti vardır ve hükümet başkanı „Ministerpräsident = Başbakan“ olarak nitelenir. Federal çapta yetkili olan merkezî hükümetin başkanı ise Şansölye olarak adlandırılır.

***

AKP'nin 1 Kasım seçimlerinde ulaştığı %49,5'lük oy oranı, başka bir deyişle 317 milletvekili sayısı, anayasayı değiştirmeye yetmez. Ancak, referanduma gidebilme

yolunu açabilecek sayıya, yani 330'a ulaşabilmesi için (550 milletvekilinin beşte üçü) gerekli olan 14 milletvekilini bulması da, bugünkü Türkiye ortamında hiç de güç görünmüyor. (14 milletvekili gereklidir. Çünkü TBMM Başkanı AKP grubundan seçilmiştir ve oy hakkı yoktur.)

Gerek yukarda sıraladığımız sistemler gerekse Anayasa değişikliği nedeniyle yapılacak olası bir referandumda, oy verecek olan seçmen kitlesinin ezici çoğunluğu, aslında anayasaya ya da demokratik siyasal sisteme değil, taraftarı olduğu siyasal liderin isteklerine uygun oy vereceklerdir. Çünkü anayasayı, hukukçu/siyasetçi olmayan seçmen kitlesinin anlaması olmaksızdır. Kim okuyor can alıcı paragrafları hatta kim anlayabiliyor hukukî kavramları?

Dolayısıyla, özellikle CHP ve MHP'nin ve hattâ lâik ve demokratik sivil toplum kuruluşlarının, ATATÜRK ve arkadaşlarının barışın kalesi konumuna yükselttikleri, halka dayalı ve halk mayalı Türkiye Cumhuriyeti'ne ve kurumlarıyla birlikte demokrasiye sahip çıkılması ve parlâmenter sistemin savunulması için, etkin çalışmalar yapmaları ve halkımızı bu konularda bilgilendirmeleri, bilinçlendirmeleri gerekir.

Çünkü, ATATÜRK'ün ulusumuza kazandırdığı Değerler ve İlkeler Dizgesi kadar, daha halkçı, daha demokratik, daha gerçekçi ve daha ulusa özgü başka bir değerler dizgesi, ilkeler bütünü ve demokratik siyasal bir sistem yoktur.

Bu bağlamda, bağımsız ve özgür medya kuruluşlarına da

olağanüstü önemli görevler düşmektedir. Çünkü, objektif anlamda bilgi sahibi olmak, bağımsız medya kuruluşları sayesinde olanaklıdır.

Bu hayatî çalışmalar tutarlılık ve kararlılıkla yapılmadığı takdirde „ileri demokrasi“ aldatmacasıyla, lâik cumhuriyete, demokrasiye, demokrasiyi yaşatan kurumlara ve de cumhuriyetle birlikte ulusumuza kazandırılmış olan değerler dizgesine son verilise seyirci kalınmış olur...

Kısa Bir Açıklama: Böyle konulara ilişkin olarak bir kitapçık hazırlamak için siyasal bilimci olmaya gerek yoktur. Kendi iradesini kendisi kullanması gereken yetkin, araştırmacı ve bilgi sahibi bir bireyin, bir yurttaşın, hele önemli bir sivil toplum kuruluşunun başkanı olan bir kişinin, aydınlatıcı bilgileri - ifade özgürlüğü çerçevesinde - kendi kuruluşunun üyeleriyle ve kamuoyuyla paylaşması, olağan ve doğaldır.

Eğer bu konularda duyarlı ve uzman olan bilim adamlarımızın söyleyecekleri varsa, buyursunlar...

Federal Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nin bir üyesi olarak yıllarca siyasal seminerlere, bilimsel sempozyumlara ve forumlara katılan ve okumaktan, öğrenmekten büyük zevk alan ve, bilgisayar mühendisi olarak, mesleğim gereği bilgi iletişim kanallarını çok iyi kullanan bir kimse olarak, siyasal konularda da yurttaşlık görevimi yerine getirmeyi önemli buluyorum...

Dursun ATILGAN

Avrupa Atatürkçü Düşünce Dernekleri Federasyonu

Genel Başkanı

Köln, 2. 2. 2016

**AVRUPA
ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEKLERİ
FEDERASYONU**

**Föderation der Vereinigungen zur
Förderung des Gedankenguts
Atatürks in Europa**

**Hauptsitz in KÖLN, Anschrift:
Hohenstaufenring 44-46, 50674 Köln**

www.ataturk.de - avrupa-add@email.de